

บทที่ 3

ระเบียบวิธีในการวิจัย

งานวิจัยนี้ ได้กำหนดวิธีการและการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้
การวางแผนการวิจัย (Research Design)

การวางแผนการวิจัย ใช้แบบวิธีครั้งเดียว (One-Shot Descriptive Study)
โดยจะทำการวัดลักษณะการเปิดรับข่าวสาร และความสามารถในการเข้าใจบทบาทผู้อื่น
ของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งได้จัดแบ่งประชากรที่จะทำการศึกษา
ออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่อาศัยอยู่ในเขตเมือง และกลุ่มที่อาศัยอยู่นอกเขตเมือง
ประชากร (Population)

จำนวนประชากรที่จะศึกษาคือ จำนวนครัวเรือนทั้งหมดในอำเภอเมือง ซึ่ง
ประกอบด้วยตำบลต่าง ๆ ทั้งที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองและนอกเขตเมือง รวม 14 ตำบล มีจำนวน
ครัวเรือนรวมทั้งสิ้น 15,618 ครัวเรือน¹ ฉะนั้นสำหรับการศึกษานี้ จำนวนครัวเรือน
ทั้งหมดจึงเป็นหน่วยตัวอย่าง (sampling unit) ของการวิจัย
วิธีการสุ่มตัวอย่าง (Sampling Techniques)

วิธีการสุ่มตัวอย่าง จะใช้วิธีการที่เรียกว่า Multi-Stage Sampling
โดยดำเนินการสุ่มเป็นลำดับขั้นตอนดังนี้.-

---

¹รายงานสถิติจำนวนครัวเรือน พ.ศ.2524 อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ

1. การเลือกครั้งที่ 1 จะใช้วิธี Stratified Random Sampling

คือเลือกตำบลต่าง ๆ ในอำเภอเมือง ออกเป็นตำบลที่จัดว่าเป็นเขตเมือง และตำบลที่จัดได้ว่าอยู่นอกเขตเมือง¹ โดยเลือกตำบลต่าง ๆ ตามสัดส่วนที่อยู่ตามความจริง กล่าวคือ ตำบลทั้งหมดในอำเภอเมืองทั้งหมด 14 ตำบล จัดเป็นตำบลที่อยู่ในเขตเมือง 6 ตำบล และอยู่นอกเขตเมือง 8 ตำบล คิดเป็นอัตราส่วนระหว่างตำบลในเขตเมือง : ตำบลนอกเขตเมือง = 3 : 4 จากผลการเลือกในขั้นนี้ ได้ตำบลที่จะเป็นตัวแทนในการศึกษาคือ

ก. ตำบลในเขตเมือง ได้แก่ ตำบลปากน้ำ , ตำบลบางเสด็จและตำบลท้ายบ้าน ตำบลเหล่านี้มีจำนวนครัวเรือน รวมกันได้ 11,833 ครัวเรือน²

ข. ตำบลนอกเขตเมือง ได้แก่ ตำบลแพรกษา , ตำบลบางด้วน , ตำบลบางไทรงามและตำบลในคลองบางปลากด ตำบลเหล่านี้มีจำนวนครัวเรือนรวมกันได้ 1,753 ครัวเรือน³

2. การเลือกครั้งที่ 2 ใช้วิธี Simple Random Sampling

คือเลือกครัวเรือนที่จะทำการศึกษาจากตำบลที่อยู่ในเขตเมือง และนอกเขตเมือง ที่เลือกมาจากขั้นที่ 1 โดยที่แต่ละครัวเรือนในตำบลดังกล่าวนี้ จะมีโอกาสถูกเลือกเท่า ๆ กัน และการเลือกนี้จะเลือกจำนวนครัวเรือนในเขตเมือง และนอกเขตเมือง ออกมาเป็นสัดส่วนตามสภาพความเป็นจริงคือ

¹ผู้วิจัยได้กำหนดลักษณะของตำบลที่เข้าประเภทเป็นตำบลในเขตเมือง และนอกเขตเมืองโดยกำหนดจากจำนวนครัวเรือน และประชากรในเขตตำบลนั้น ๆ รวมทั้งลักษณะการประกอบอาชีพของแต่ละตำบล เนื่องจากตำบลต่าง ๆ ในอำเภอเมืองนี้สามารถแบ่งได้ชัดเจนเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ ทั้งนี้โดยได้ข้อมูลจากที่ว่าอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ

²รายงานสถิติจำนวนครัวเรือน พ.ศ.2524 อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ

³บ้านแก้วหน้าเดิขวชัย

จำนวนครัวเรือนในเขตเมือง : จำนวนครัวเรือนนอกเขตเมือง = 11668 : 1758

หรือคิดเป็นอัตราส่วนได้ = 6.7 : 1

จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size)

การกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่าง กำหนดโดยคำนวณจากสูตร¹

$$n = \frac{P(1-P)}{\frac{e^2 + P(1-P)}{Z^2 N}}$$

n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

P = อัตราส่วนของกลุ่มประชากรที่กำหนดจะอยู่ในพื้นที่นี้ 25%

ฉะนั้นค่า P = 0.25

e = ค่าความผิดพลาดจากจำนวนตัวอย่างในพื้นที่นี้ 5%

ฉะนั้นค่า e = 0.05

Z = ค่าของพื้นที่ในโค้งปกติ (normal curve) ที่ระดับนัยสำคัญ

จุดใดจุดหนึ่ง ในพื้นที่ คีระระดับนัยสำคัญ 0.05 ฉะนั้น จะได้ค่า Z

ในโค้งปกติ (normal curve) = 1.96

N = จำนวนประชากร ในพื้นที่ได้แก่จำนวนครัวเรือนทั้งหมดในอำเภอเมือง

จังหวัดสมุทรปราการ คือ 15,618 ครัวเรือน

เมื่อแทนค่าในสูตรแล้วจะคำนวณได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด = 268 คน ในพื้นที่

จะนำเอาจำนวน 268 คนนี้ แบ่งเป็นคนที่อยู่ในเขตเมือง และนอกเขตเมือง ตามอัตราส่วนที่ได้คำนวณไว้แล้วข้างต้น (6.7 : 1) จะได้จำนวนคนที่อยู่ในเขตเมือง 246 คน และคนที่อยู่ในตำบลนอกเขตเมือง 22 คน และสำหรับการวิจัยครั้งนี้ กำหนดเลือกคนที่ประกอบอาชีพแล้วครัวเรือนละ 1 คน

¹ อารุง ชัยวานิช , คำบรรยายทฤษฎีสถิติประยุกต์สำหรับการวิจัย 2 สำหรับนิสิตบัณฑิตศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2522 หน้า (สี่ห้าหน้า)

ตัวแปรในการวิจัย (Variables)

ตัวแปรในการวิจัย แบ่งออกเป็น

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ระดับความเป็นเมือง ซึ่งในที่นี้ศึกษาจาก

ก. เขตที่อยู่อาศัย ซึ่งแบ่งเป็นในเขตเมือง และนอกเขตเมือง

ข. อาชีพ ซึ่งแบ่งเป็น อาชีพเกษตรกรรมหรือประมง และอาชีพที่ไม่ใช่

เกษตรกรรมหรือประมง

ค. ระดับการเลื่อนขั้นทางสังคม โดยแบ่งออกเป็น

1) ระดับการเลื่อนขั้นในท่วงอายุ

2) ระดับการเลื่อนขั้นในอาชีพของตน

2. ตัวแปรกลางหรือตัวแปรอิสระตัวที่สอง ได้แก่ การเปิดรับข่าวสารของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งแบ่งออกเป็น

ก. การเปิดรับข่าวสารจากหนังสือพิมพ์

ข. การเปิดรับข่าวสารจากวิทยุ

ค. การเปิดรับข่าวสารจากโทรทัศน์

ง. การเปิดรับข่าวสารจากภาพยนตร์

จ. การเปิดรับข่าวสารจากนิตยสาร

3. ตัวแปรตาม ได้แก่ความทันสมัยของประชาชนซึ่งในที่นี้ทำการวัดในเรื่อง ดังนี้คือ.-

ก. ความ เป็นผู้มีทัศนคติที่เปิดกว้างและเข้าใจในความคิดเห็นของผู้อื่น (growth opinion) โดยคำถามที่ใช้ในการวัดคัดแปลงมาจากงานวิจัยของ

Alex Inkeles¹ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของความเข้าใจในบทบาทของผู้อื่น

---

¹Alex Inkeles , Becoming Modern , (Massachusetts : Harvard University press , 1976),p.145

ข. ความสามารถในการคาดคะเนบทบาทผู้อื่น โดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในสถานภาพสูงกว่าตน ได้แก่

- 1) ความเข้าใจในบทบาทของผู้นำในระดับชุมชน ได้แก่ผู้นำกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ ผู้นำความคิดเห็นในชุมชนใกล้เคียงที่อยู่อาศัย
- 2) ความเข้าใจในบทบาทของผู้นำในระดับตำบลและอำเภอ
- 3) ความเข้าใจในบทบาทของผู้นำในระดับจังหวัดและระดับประเทศ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

คือแบบสอบถามซึ่งได้ค้นคว้า และคัดแปลงมาจากงานวิจัยที่มีผู้เคยทำมาแล้วในเรื่องที่ใกล้เคียงและเรื่องที่เคยมีการศึกษามาก่อนแล้วในต่างประเทศ แบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับภูมิหลังของผู้ตอบ ย่านที่อยู่อาศัย และข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงในด้านอาชีพ ข้อมูลเกี่ยวกับบิดามารดา ซึ่งมีทั้งหมด 16 ข้อ คำถามแต่ละข้อใช้วัดในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้คือ.-

ข้อ 1-5 , 15 , 16 เป็นคำถามเพื่อทราบข้อมูลทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับตัวผู้ตอบในเรื่องเกี่ยวกับ เพศ , อายุ , การศึกษา และสถานภาพในสังคม

ข้อ 6 - 14 เป็นคำถามที่ใช้วัดเกี่ยวกับระดับความเป็นเมือง ซึ่งแยกออกเป็นคำถามเกี่ยวกับย่านที่อยู่อาศัย อาชีพ , และการเลื่อนชั้นทางสังคมของผู้ตอบ

ส่วนที่ 2 เป็นคำถ้อยเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารของผู้ตอบ คำถ้อยในส่วนนี้
 สดแปลงมาจากแบบสอบถามของ Daniel Lerner¹, Alex Inkeles², Charles Atkin³
 คำถ้อยในส่วนนี้มีทั้งหมด 27 ข้อ ซึ่งใช้วัดในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

ข้อ 1 - 7 วัดเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารจากหนังสือพิมพ์

ข้อ 8 - 13 วัดเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารจากวิทยุ

ข้อ 14 - 19 วัดเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารจากโทรทัศน์

ข้อ 20 - 24 วัดเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารจากนิตยสาร

ข้อ 25 - 27 วัดเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารจากภาพยนตร์

ส่วนที่ 3 เป็นคำถ้อยเกี่ยวกับความสับสน ซึ่งได้แก่ ความเข้าใจบทบาทผู้อื่น
 คำถ้อยในส่วนนี้สดแปลงมาจากแบบสอบถามของ Lerner⁴, Rao⁵ และ Inkeles⁶
 มีทั้งหมด 12 ข้อ ซึ่งใช้วัดในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

---

¹Daniel Lerner , The Passing of Traditional Society ,
 Op.cit. pp.415-433.

²Alex Inkeles , Becoming Modern (Massachusetts : Harvard
 University press , 1976) , pp. 333-334

³Charles K Atkin , "Anticipated Communication and Mass
 Media Information Seeking." Public Opinion Quarterly Vol.36 No.2
 (Spring 1972) P: 188-199.

⁴Daniel Lerner , The Passing of Traditional Society ,
 Op.cit. pp.69-70

⁵YV Rao , Communication and Development , Op.cit P.126

⁶Alex Inkeles , Becoming Modern , Op.cit pp.333-331, 343.

ข้อ 1-6 ใช้วัดลักษณะความคิดเห็นที่เบ็ดเสร็จ ซึ่งทำให้พัฒนาไปสู่ความเข้าใจ
บทบาทผู้อื่น

ข้อ 7-12 ใช้วัดความสามารถในการคาดคะเนบทบาทของผู้อื่น โดยเฉพาะ
ผู้นำในระดับชุมชน , ระดับตำบลและอำเภอ รวมทั้งผู้นำในระดับจังหวัดและระดับประเทศ
ความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ

นำแบบสอบถามที่จะใช้ศึกษาจริงไปทำการทดสอบ (pretest) เป็นจำนวน
30 ชุด เพื่อนำกลับมาทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม และหลังจากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมเพื่อให้แบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือ (Reliability) และ
มีความเที่ยงตรง (Validity)

การคำนวณหาค่าความน่าเชื่อถือ (Reliability) ของแบบสอบถามนั้น
ได้คำนวณหาเฉพาะในส่วนที่คำนวณได้เท่านั้น คือส่วนที่สามารถวัดออกมาได้เป็นคะแนน แต่
ในส่วนที่เป็นภูมิหลังหรือส่วนที่เป็นข้อเท็จจริง (fact) ได้แก่ เรื่อง เพศ , อายุ
รายได้ , การศึกษา ฯลฯ นั้น เพียงแต่แก้ไขปรับปรุงเฉพาะข้อคำถามเพื่อให้สามารถ
สื่อความหมายในสิ่งที่ต้องการจะถามให้ชัดเจนเท่านั้น

ส่วนของแบบสอบถามที่นำมาคำนวณคือ

1. ส่วนที่เกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารของประชาชน ได้แก่ คำถามในข้อ 5 ,
ข้อ 11 , ข้อ 17 , ข้อ 27 เป็นคำถามเกี่ยวกับประเภทของรายการที่เปิดรับและควม
บ่อยครั้งในการเปิดรับ ซึ่งได้กำหนดการให้คะแนนเป็น 5 ระดับ และมีช่วงห่างเท่า ๆ กัน
ได้แก่ 5 , 4 , 3 , 2 , 1 ลักษณะของคำถามเช่นนี้สามารถจัดเข้าเป็นพวก rating
scale ได้ จึงใช้วิธีการของ Hoyt มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น ซึ่งมีสูตรในการ
คำนวณ ดังนี้ .-

$$r_{tt} = \frac{1 - MS \text{ error}}{MS \text{ individual}}$$

ผลจากการคำนวณดังกล่าว ได้ค่าความสัมพันธ์ของคำถามในข้อต่าง ๆ แบ่งดังนี้
รายละเอียดการคำนวณดูในภาคผนวก

ข้อ 5 คำถามเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ มีข้อย่อย 14 ข้อ
คำนวณได้ค่าความสัมพันธ์ $(r_{tt}) = 0.8$

ข้อ 11 คำถามเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารจากวิทยุ มีข้อย่อย 14 ข้อ คำนวณ
ได้ค่าความสัมพันธ์ $(r_{tt}) = 0.7$

ข้อ 17 คำถามเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารจากโทรทัศน์ มีข้อย่อย 14 ข้อ
คำนวณได้ค่าความสัมพันธ์ $(r_{tt}) = 0.9$

ข้อ 27 คำถามเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารจากภาพยนตร์ มีข้อย่อย 5 ข้อ
คำนวณได้ค่าความสัมพันธ์ $(r_{tt}) = 0.8$

2. ส่วนที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ได้แก่คำถามในส่วนที่ 3 ข้อ 1-12 เป็นคำถาม
ที่กำหนดยุทธศาสตร์จะเป็น 3 ระดับ และมีช่วงห่างเท่า ๆ กัน (ได้แก่คะแนน 3,2,1)
ลักษณะคำถามเช่นนี้สามารถนำมาใช้กับสูตรของ Hoyt ได้เช่นเดียวกันในข้อ 1 ผล
การคำนวณในส่วนนี้ได้ค่าความสัมพันธ์ $(r_{tt}) = 0.7$

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ
ทั้งประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเมือง และนอกเขตเมือง รวมทั้งสิ้น 283 คน โดยเก็บข้อมูล
จากประชาชนผู้ประกอบอาชีพแล้ว ครึ่งเรือนละ 1 คน ซึ่งเลือกเก็บในตำบลต่าง ๆ ดังนี้คือ

1. ตำบลที่ตั้งอยู่ในเขตเมือง ได้แก่ ตำบลปากน้ำ , ตำบลบางเมือง , ตำบล
ท้ายบ้าน จำนวน 246 คน

2. ตำบลที่ตั้งอยู่นอกเขตเมือง ได้แก่ ตำบลแพรกษา , ตำบลบางด้วน ,
ตำบลบางไผ่และตำบลในคลองบางปลากด จำนวน 37 คน

ใช้เวลาในการเก็บข้อมูลทั้งสิ้นเป็นเวลา 2 สัปดาห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น

1. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis)

คืออธิบายลักษณะของข้อมูลหาความแตกต่างกันในเรื่องลักษณะต่าง ๆ คือ เขตที่อยู่อาศัย อายุ , การศึกษา , รายได้ , เพศ , อาชีพ ฯลฯ โดยวิธีร้อยละ

2. การทดสอบสมมติฐาน (Hypothesis Testing)

คือการใช้สถิติวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมุติฐานต่าง ๆ ดังนี้คือ

2.1 ใช้ Pearson's Product Moment Correlation Coefficient

หาความสัมพันธ์เป็นคู่ ๆ ดังนี้

- ก. หาความสัมพันธ์ระหว่างระดับความเป็นเมืองกับการเปิดรับข่าวสาร
- ข. หาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารกับความทันสมัย
- ค. หาความสัมพันธ์ระหว่างระดับความเป็นเมืองกับความทันสมัย

2.2 ใช้ Partial Correlation แบบ First Order Partial Correlation   หาค่าความสัมพันธ์ของการเปิดรับข่าวสารที่มีอิทธิพลระหว่างความสัมพันธ์ของระดับความเป็นเมืองกับความทันสมัย โดยมีขั้นตอนคือ

ก. หาค่าความสัมพันธ์ของระดับความเป็นเมืองกับความทันสมัย (ซึ่งได้มาแล้วในข้อ 2.1) ในขั้นนี้ ความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสอง ยังอาจจะมีอิทธิพลของตัวแปรอื่นแทรกซ้อนอยู่ระหว่างความสัมพันธ์ทั้ง 2 ตัวแปรนี้

ข. หาความสัมพันธ์ของระดับความเป็นเมืองกับความทันสมัย โดยกำจัดอิทธิพล (partial out) ของการเปิดรับข่าวสารออกไป

ค. พิจารณาค่าความสัมพันธ์ที่ได้จากการคำนวณในข้อ ก และข้อ ข ถ้าค่าความสัมพันธ์ในข้อ ก. สูงกว่า ข้อ ข. ถือว่า การเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลอยู่จริงในระหว่างความสัมพันธ์ของระดับความเป็นเมืองและความทันสมัย

2.3 ใช้ t-test ทดสอบความแตกต่างในการเปิดรับข่าวสารและ
ความทันสมัยของประชาชนที่มีระดับความเป็นเมืองต่างกัน

เกณฑ์การให้คะแนนในการคำนวณ

เกณฑ์การให้คะแนนของตัวแปรต่าง ๆ มีดังนี้คือ.-

ตัวแปรอิสระ คือระดับความเป็นเมือง ซึ่งได้พิจารณาจากปัจจัย 3 ตัวคือ
เขตที่อยู่อาศัย อาชีพ การเดินทางทางสังคม ดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น ได้กำหนดค่าคะแนน
เป็นแบบต่อเนื่อง (Continuous) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้คือ.-

1. ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตเมือง ให้คะแนน = 5 , ผู้ที่อาศัยอยู่นอกเขตเมืองได้
คะแนน = 0
2. ผู้ที่มีอาชีพที่ไม่ใช่เกษตรกรหรือประมงให้คะแนน = 5
ผู้ที่มีอาชีพเกษตรกรให้คะแนน = 0
3. การเดินทางระดับชั้นทางสังคม มีค่าตามเป็นข้อย่อย 5 ข้อ คะแนนเต็มข้อละ
1 คะแนน รวมทั้ง 5 ข้อ 5 คะแนน แบ่งออกเป็นดังนี้คือ
  - 3.1 ผู้ที่มีการเลื่อนระดับหรือเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นในด้านอาชีพของตน
ได้คะแนน = 1
ส่วนผู้ที่ไม่มีการเลื่อนระดับหรือไม่มีการเปลี่ยนแปลงหรือคงเดิมได้
คะแนน = 0
  - 3.2 ผู้ที่มีระดับการศึกษาดีกว่าบิดาได้คะแนน = 1
ผู้ที่มีระดับการศึกษา ไม่ดีกว่า บิดาได้คะแนน = 0
  - 3.3 ผู้ที่มีระดับการศึกษาดีกว่ามารดาได้คะแนน = 1
ผู้ที่มีระดับการศึกษา ไม่ดีกว่า มารดา ได้คะแนน = 0
  - 3.4 ผู้ที่มีอาชีพดีกว่าบิดาได้คะแนน = 1
ผู้ที่มีอาชีพ ไม่ดีกว่า บิดาได้คะแนน = 0
  - 3.5 ผู้ที่มีอาชีพดีกว่ามารดาได้คะแนน = 1
ผู้ที่มีอาชีพ ไม่ดีกว่า มารดาได้คะแนน = 0

การพิจารณาเรื่องอาชีพที่ดีกว่าหรือไม่นั้น พิจารณาว่าเป็นอาชีพเกษตรกรรม การประมง หรือ ไม้ใช้ เกษตรกรรม , การประมงเท่านั้น เนื่องจากในที่นี้ การพิจารณา ระดับความเป็นเมือง ให้ความสำคัญกับอาชีพในแง่ที่เป็น เกษตรกรรมหรือ ไม้ใช้ เกษตรกรรม เท่านั้น¹

การให้คะแนนในข้อ 1 , 2 , 3 มีคะแนน เดียวสำหรับผู้ที่มีคุณสมบัติของความ เป็นคนในเมือง ข้อละ 5 คะแนน เท่ากัน และผู้ที่ไม่อยู่ใน เขตที่จะได้คะแนน จะได้คะแนน 0 น้ำหนักคะแนนในแต่ละข้อมีค่าเท่ากัน ฉะนั้นจึงถือว่า ปัจจัยแต่ละตัวที่ใช้วัดใน เรื่องระดับความ เป็นเมืองนี้มีสเกลเกณฑ์กัน คะแนนเต็มในเรื่องนี้เท่ากับ 15 คะแนน

ตัวแปรกลาง คือการเปิดรับข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ รวม 5 สื่อ คือ หนังสือพิมพ์ วิทยุ , โทรทัศน์ , นิตยสาร และภาพยนตร์ การพิจารณาการเปิดรับสื่อที่พิจารณาในด้าน ต่าง ๆ คือ

1. ความบ่อยครั้ง และปริมาณในการรับสื่อได้แก่ จำนวนครั้งที่เปิดรับโดยเฉลี่ย จำนวนสื่อที่รับว่ามีมากน้อยแค่ไหน รวมทั้งระยะเวลาที่เปิดรับแต่ละครั้งกินเวลานานเท่าใด
2. ประเภทของสื่อที่รับ (คือหนังสือพิมพ์ , วิทยุ , โทรทัศน์ , นิตยสาร และ ภาพยนตร์)
3. ลักษณะเนื้อหาที่รับจากสื่อต่าง ๆ เป็นข่าวหนัก (hard news) หรือ ข่าวเบา (soft news) โดยพิจารณาว่ารับข่าวสารประเภทใด บ่อยครั้งแค่ไหน สำหรับคะแนนที่นำไปใช้ในการคำนวณ กำหนดให้คะแนน เฉพาะข้อ 1 และข้อ 3 เท่านั้น ส่วนข้อ 2 ไม่ได้นำมาคำนวณค่าสถิติ แต่นำข้อมูลที่ได้มาใช้ประกอบการพรรณนา ในผลการวิจัย

¹Vishwa Mohan Mishra , Communication and Modernization in Urban Slums , Opcit.P.2.

การให้คะแนนเชิงจัดระดับคะแนน เป็น 5 ระดับ คือ 5,4,3,2,1 ตามลำดับ ความยากน้อยของการเปิดรับสื่อต่าง ๆ การคำนวณคะแนนที่จะนำไปใช้ในการวิเคราะห์ชั้น แบ่งออกเป็นดังนี้คือ .-

1. ค่ารวมคะแนนการเปิดรับข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ โดยรวมทุกสื่อ ซึ่งคะแนน โดยข้อนี้นำไปใช้ในการคำนวณค่าสหสัมพันธ์กับหัวแปรอื่น

2. ค่ารวมคะแนนการเปิดรับข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ เป็นแต่ละสื่อ เช่น

ก. คะแนนการเปิดรับข่าวสารจากสื่อวิทยุ เป็นเท่าใด

ข. คะแนนการเปิดรับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ เป็นเท่าใด ฯลฯ

หัวแปรตาย คือความทันสมัย ได้กำหนดวิธีการให้คะแนน เป็นคะแนนประเภทต่อเนื่อง

(continuous) 3 ระดับคือ 3,2,1 ตามลำดับ ความยากน้อยของความสามารถของ ผู้ตอบโดยมีรายละเอียดการให้คะแนนในแต่ละข้อดังนี้

ข้อ 1-6 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิด เห็นซึ่งมีระดับการให้คะแนน เป็น 3,2,1

ข้อ 7-12 เป็นคำถามเกี่ยวกับการคาดคะเนบทบาทของผู้อื่นมีขอบเขตการให้ คะแนนดังนี้คือ .-

1. ผู้ที่สามารถตอบหน้าที่หรือบทบาทของผู้นำได้ แต่ไม่ใช่หน้าที่หรือบทบาทที่ถูกถาม ให้ได้คะแนน = 1

2. ผู้ที่สามารถตอบหน้าที่หรือบทบาทของผู้นำได้ และเป็นหน้าที่หรือบทบาทที่ถูกถาม ถูก 1 ข้อ ให้ได้คะแนน = 2

3. ผู้ที่สามารถตอบหน้าที่หรือบทบาทของผู้นำได้ และเป็นหน้าที่หรือบทบาทที่ถูกถาม ถูก 2-3 ข้อ ให้ได้คะแนน = 3

นอกจากนี้ยังกำหนดเกณฑ์สำหรับแบ่งกลุ่มคะแนนการเปิดรับข่าวสาร , กลุ่มผู้มีการเลื่อนระดับขั้นทางสังคมสูงหรือต่ำ หรือ กลุ่มคะแนนระดับความ เป็น เมืองสูงและต่ำ

รายทันสมัย สูงและต่ำ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (mean) ของคะแนนที่มีผู้ตอบ มาในกลุ่มนั้น ๆ เป็นเกณฑ์ในการแบ่งระดับความยากและน้อย ผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่า เฉลี่ยของ

กลุ่มถือว่าอยู่ในกลุ่มต่ำ และผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย ของกลุ่มถือว่าอยู่ในกลุ่มสูง
การประมวลผลข้อมูล (Data Processing)

เมื่อเก็บข้อมูลมาได้เรียบร้อยแล้ว ทำการตรวจสอบข้อมูล โดยนำข้อมูลที่เสียหรือ
 ขำรุคออกไป และทำการลงรหัสข้อมูลเพื่อนำไปเจาะบัตร

ก่อนที่จะนำข้อมูลที่เจาะบัตรแล้ว ไปประมวลผลนั้นได้ทำการตรวจสอบข้อมูลโดย
 ใช้โปรแกรม VSEDIT เพื่อตรวจสอบและแก้ไขรหัสที่เจาะผิดให้ถูกต้อง เมื่อข้อมูลใน
 บัตรแก้ไขเรียบร้อยแล้ว จึงนำไปประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (SPSS
 Program) เพื่อกำหนดค่าสถิติต่าง ๆ ที่ใช้ในงานวิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย